

ZBORNIK

*Ročna dela
lokavških žena*

10 let

KOLOFON

Naslov: ROČNA DELA LOKAVŠKIH ŽENA

Podnaslov: Zbornik ob 10. letnici ročnih del Lokavških žena

Izdalo in založilo Društvo upokojencev Ajdovščina

Zanj: Nevenka Vidmar

Uredniški odbor: Nevenka Vidmar, Mojca Pergar

Jezikovni pregled: Alenka N. Bizjak

Fotografije: Miran Lokar, Nevenka Vidmar in arhiv članic

Oblikovanje: Nevenka Vidmar, Angel Vidmar

Oblikovanje prve in zadnje strani: Monika Pergar

Tisk: Trio d.o.o. Ajdovščina

Ajdovščina, marec 2018

Eva Mermolja

Ljudska univerza Ajdovščina je ena od prvih organizacij v Sloveniji, ki je začela izvajati študijske krožke. V več kot dvajsetletni tradiciji delovanja študijskih krožkov smo izvedli prek 80 krožkov. Vsak od njih je pisal svojo zgodbo, pogosto tesno povezano s krajem, v katerem je deloval in seveda z ljudmi, ki so ga sooblikovali. Študijske krožke smo v tem času izvajali v številnih krajih Zgornje Vipavske doline, zagotovo pa ima Lokavec posebno mesto med njimi.

Tesno sodelovanje društva, krajevne skupnosti, ljudske univerze, mentorice in krajanov je prispevalo k širjenju izobraževanja in kulture učenja tudi v Lokavec. Tu smo krožke izvajali vrsto let. Popestrili so dogajanja na vasi s kakovostnimi izobraževalnimi vsebinami, številnimi delavnicami, ustvarjalnimi večeri, kulturnimi dogodki in prireditvami. Povezovali so posameznike različnih generacij in interesov, kar je prineslo medgeneracijsko sodelovanje in pestrost vsebin izvajanih dejavnosti. Posebej gre izpostaviti zavzetost in zagnanost posameznikov, ki so to delovanje spodbujali in pri tem aktivno sodelovali. Z vsemi temi dejavnostmi so vzpostavljali in krepili vezi med ljudmi in dvigali njihovo kakovost življenja ter prispevali k vitalnosti vasi.

Zbornik ROČNA DELA LOKAVŠKIH ŽENA nam prikazuje, kaj je nastalo izpod spretnih rok žensk, Lokavčank, ki svojo ljubezen do ročnih del delijo z drugimi. Razkriva nam delček bogastva, ki se skriva v njihovem znanju in spretnostih, in ga na nek način tudi ohranja.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem Krajevni skupnosti Lokavec, društvu Doli in vsem, ki so kakorkoli sodelovali in prispevali k dogajanju. Posebna zahvala gre mentorici Alenki Furlan, ki je več kot odlično opravila svojo vlogo ter povezovala organizacije in združevala ljudi za skupno dobro.

Eva Mermolja, direktorica Ljudske univerze Ajdovščina

O NASTANKU KROŽKA ROČNIH DEL LOKAVŠKIH ŽENA

Razstava ročnih del lokavških žena je vedno vzbudila veliko občudovanje, ne le zaradi prekrasnih izdelkov, temveč tudi zaradi izvirne in čudovite postavitve.

Vesela sem, da so se članice opogumile in se ob 10-letnici delovanja odločile za izdajo knjige, z veseljem pa sem sprejela tudi povabilo, da ob tem napišem nekaj besed o nastanku in začetkih delovanja krožka.

Lokavčani smo leta 2006 zgradili novo večnamensko dvorano in jo poimenovali po znamenitem Lokavčanu Edmundu Čibeju. Kmalu so se v njej začele raznovrstne športne aktivnosti, manjša dvorana pa naj bi omogočala tudi druženje in gostila manjše prireditve.

Alenka Furlan

V tem obdobju sem postala članica sveta Krajevnne skupnosti Lokavec in na enem prvih sestankov so se nas vseh dotaknile besede: »S samoprispevkom smo zgradili

dvorano, sedaj bi bilo lepo, da ji vdihnemo življenje.« Mislim, da nam je v letih, ki so sledila, to uspelo.

V oktobru 2007 smo ob tednu vseživljenjskega učenja v Lokavcu v sodelovanju z Ljudsko univerzo (LU) Ajdovščina ustanovili študijski krožek Obudimo kulturno življenje na vasi. Sedem let delovanja krožka (deloval je do leta 2014) predstavlja obdobje izjemno dobrega sodelovanja KS Lokavec z ajdovsko ljudsko univerzo.

V krožku se je zbrala skupina ljudi, ki je že v minulih letih sodelovala pri raznih prireditvah v vasi. Pogovorili smo se o tem, kaj se je v Lokavcu že dogajalo, katere dejavnosti lahko ponovno obudimo in katere na novo začnemo.

Ker so v Lokavcu zaselki med seboj precej oddaljeni, se nam zdelo smiselno začeti z dejavnostmi, ki bodo pritegnile ljudi, da se bodo srečali in ob prijetnem druženju začeli navezovati stike med seboj.

V prvem letu delovanja krožka smo se v njem zbirali Bojana Pižent Kompara, Ingrid Marc, Sonja Dragin, Mara Obed, Petra Terbižan Slejko, Mateja Soban, Dragica Černigoj, Marta Trebižan, Alenka Kompara, Andrejka Blažko, Boris Blažko (predstavnik društva DOLI), Tomi Lokar, Marija Bellot in Alenka Furlan (kot mentorica). Naše vodilo je bilo delati prostovoljno za skupnost.

V novembru 2007 smo pričeli z ustvarjalnimi večeri v Lokavcu, ki so bili dobro obiskani in so potekali še naslednjih nekaj let. Srečevali smo se ob izdelovanju vizitk, adventnih venčkov, novoletnih okrasov. Spomladi smo se učili krašenja pirhov. Ustvarjalne delavnice je vodila Marta Trebižan.

Izdelava pirhov pod vodstvom Marte Trebižan

Udeleženske, ki so bile navdušene nad izdelanimi vizitkami, so izrazile željo, da bi se naučile tudi lepega pisanja. Na njihovo pobudo smo po novem letu organizirali tečaj karolinške pisave, ki ga je vodila Sara Kompara.

Ob ustvarjalnih večerih so se začele tkati prijateljske vezi in prišlo je do pobude, da bi se tiste, ki jih veseli kvačkanje, začele zbirati ter druga drugi podelile svoje izkušnje in znanje.

Pri študijskem krožku smo napisali plakat:

USTVARJALNI VEČERI V LOKAVCU

v marcu 2008,

v mali dvorani večnamenske dvorane.

V sredo, 5. marca 2008, ob 19. uri

vas vabimo na večer ob kvačkanju.

S sabo prinesite svoje izdelke, svoje začetno delo, material, kvačko. Ob tem naj vas spremljata potrpežljivost in pripravljenost, da delite svoje znanje in izkušnje z drugimi.

Kmalu se je zbrala skupina žensk in začeli so se sredini večeri ob kvačkanju. Kasneje so se skupini pridružile še tiste, ki radi vezejo in klekljajo. Skupina je delovala samostojno v okviru krožka in ob podpori KS Lokavec, ki je brezplačno nudila prostor. Njihovo delo je ves čas povezovala Mojca Pergar. Spomladi so članice vedno pripravile čudovito razstavo izdelkov in njihovo sredino druženje je postalo njihov način življenja. Po pripovedih so komaj čakale, da se dobijo. Ustvarjalni večeri so prerasli tudi v podporo, ki so jo članice nudile druga drugi, tako pri delitvi znanja kot ob veselih in žalostnih trenutkih življenja. Ker bodo o svojem delu izčrpno pisale članice same, pišem le o začetkih krožka ročnih del. Omenila bom še nekaj dogodkov, ki smo jih v okviru študijskega krožka organizirali v naslednjih letih.

Poleg ustvarjalnih večerov smo vsako leto organizirali tudi kulturne večere.

Februarja 2008 smo v goste povabili pisateljico Dušico Kunaver, ki jo mnogi poznamo kot zbiralko ljudskega izročila. V zakladnici njenih knjižnih objav so ljudske pesmi, pripovedke, reki, legende, šege in navade. Številna od teh besedil so izšla v zbirki Pod lipo domačo.

Aprila 2008 smo organizirali srečanje z domačinko Ksenijo Batič, ki je predstavila svojo diplomsko nalogo Virbavih 189 let in nas seznanila s tem, kako se piše rodovnik.

Ksenja Batič Yoder in Alenka Furlan

Na srečanju nam je zaupala, kaj jo je navdušilo, da je pričela zapisovati družinsko zgodovino, in kako je spoznavala številne sorodnike ter življenja svojih prednikov.

Leonard Kovač je na svoj 75. rojstni dan novembra 2008 predstavil knjigo spominov Garušna.

Leta 2009 se nam je predstavila glasbena skupina Vsakič drugače, v februarju smo gostili priznanega pisatelja in pesnika Ivana Sivca, leta 2010 pa smo predstavljali knjigo 80-letne Marice Kolenc Onkraj Govcev in pesniško zbirko Olge Kolenc z naslovom Pot preobrazbe. Alenka Gorza Jereb nam je leta 2011 predavala o najlepših slovenskih vrtovih, Franc Černigoj pa o ljudskem izročilu naših krajev. Da je bilo vzdušje na literarnem dogodku prijetnejše, so nam nekajkrat zapeli pevci oktetov Castrum in Sotočje.

V letu 2012 smo organizirali nekaj predavanj za osebno rast. V goste smo povabili mednarodno priznanega strokovnjaka za komunikacijo in medosebne odnose dr. Aleksandra Šinigoja in psihologinjo Katjo Lampe, ki je predavala na temo Konflikt je lahko nova priložnost.

Ker smo želeli razveseliti tudi najmlajše, smo nekajkrat gostili tudi lutkovno skupino Žar z igricami Čarobna jasa, Vesela ajdovska tržnica, Palčica, Ljubica in Arpit.

Skoraj vsi člani krožka smo vsa leta aktivno sodelovali pri izvedbi Lokavških kulturnih dni.

Ves čas smo sodelovali tudi z društvom DOLI in se pri nekaterih prireditvah dopolnjevali, zlasti pri Lokavških kulturnih dnevih in pohodih po zaselkih Lokavca.

Z njihovo pomočjo smo na občini uspeli pridobiti sredstva za izdelavo petih narodnih noš po motivih praznične obleke Vipavske doline. Nekaj dodatnih sredstev za noše smo dobili s pomočjo sponzorskih sredstev in prostovoljnih prispevkov krajanov Lokavca. Na različnih prireditvah so v takratnem obdobju noše nosile Alenka Kompara, Sonja Dragin, Ingrid Marc, Silvana Bolko, Eda Lokar, Cirila Nemec in občasno Nada Blažko. Sodelovale so pri številnih prireditvah v kraju, na pohodih po zaselkih Lokavca, leta 2009 pa so se predstavile na povorki narodnih noš v Kamniku. Istega leta je Boris Blažko oblikoval brošuro »Lokavec: kraj pod Čavnom«, v kateri so poleg krajevnih zanimivosti in pohodnih poti lepo predstavljene tudi članice študijskega krožka v narodnih nošah.

Pomemben rezultat uspešnega sodelovanja z Ljudsko univerzo Ajdovščina je bil 100-urni izobraževalni program Izzivi podeželja. Potekal je dvakrat, leta 2011 in leta 2013. Vanj je bilo brezplačno vključenih 30 Lokavčank in Lokavčanov. Program je nudil vsebine za večjo življenjsko uspešnost (italijanščina, kuharstvo, predavanja o vrtnarstvu, urejanju okolice, računalništvo, ustvarjalni izdelki).

Aktualna so bila tudi izobraževalna predavanja o lokavškem plazu Slano blato, minute rešujejo življenje ... Poleg teh programov smo samostojno izvedli še plesne vaje in tečaj angleščine.

Dober odziv je pokazal, da se Lokavčani radi izobražujemo, zelo pa nas je obogatilo in razveselilo tudi nekaj ekskurzij ob zaključku izobraževanj. Tako smo obiskali zeliščarsko kmetijo v Dolenjskih Toplicah (2010) in si ogledali vrt na Krokarjevi jasi pri Logatcu, knjižnico Logatec ter Volčji potok (2011). Ob zaključku 7-letnega delovanja študijskega krožka Obudimo kulturno življenje na vasi pa smo leta 2014 domačine popeljali na ogled Škofje Loke in domačije pisatelja Ivana Tavčarja.

Na izletu

Vse te prireditve za različne ciljne skupine so bile izvedene ob nesebični podpori mnogih posameznikov, tudi tistih, ki tu niso imenovani.

Ljudski univerzi ter direktoricama Boži Bolčina in Evi Mermolja smo hvaležni za finančno pomoč, ob kateri smo lahko izpeljali nekatere dogodke, gostovanja

nastopajočih, ekskurzije ... Prav tako je vsa leta pri skoraj vseh prireditvah v vasi nesebično pomagala Bojana Pižent Kompara, naše delo pa so vzpodbujali tudi ostali v svetu krajevne skupnosti.

Vesela sem, da je Dvorana Edmunda Čibeja začela povezovati ljudi in da je samoprispevek obrodil sadove, saj dvorana omogoča mnoge športne, kulturne in družabne prireditve.

Ob vsem naštetem je prav posebno in svojstveno pot prehodil prav krožek Ročna dela lokavških žena in nas vsako leto presenetil s čudovito razstavo. Članicam čestitam in želim, da bi se tudi v prihodnje še naprej rade srečevale ob ustvarjanju in prijetnem druženju.

Alenka Furlan

Zanka k zanki

Skrinja nevestina skriva dušo, ljubezen, spomine...

Ljubezen do šivanke, nitk, barvnih prej in vzorčkov mi je v zibelko položila moja mama. Čeprav je imela veliko dela s kmetijo in vzgojo treh otrok, si je znala vzeti čas za vsakega posebej. Spominjam se, kako mi je majhni punčki pokazala osnovne vbode vezenja in kako sva skupaj iskali lepe motive in vzorce. Kljub temu, da je bila izbira le-teh takrat bistveno manjša kot danes, sva vedno našli kakšnega, ki mi je bil v tistem trenutku najbolj ljub. Zavedam se, koliko potrpežljivosti, vztrajnosti in spodbude mi je namenila mama, da sem lahko v rokah ponosno držala svoj prvi prtiček in za to sem ji neizmerno hvaležna.

Vezenje je hitro postalo del mojega vsakdana. Tako sem ga vzljubila, da sem, kadarkoli je bilo možno, hodila opazovat starejše gospe iz vasi, kako lepo krasijo prte in rjuhe. Ko so končale z delom, sem jih vedno vsa nestrpna prosila, če mi pokažejo kakšen nov vbod ali motiv. Od vseh se mi je v spomin najbolj vtisnila gospa Tinca iz Podnanosa, ki je vsako poletje prišla v Potoče pazit svoje vnuke. Prav ona - gospa z zlatimi rokam - mi je posvetila veliko časa, pokazala različne tehnike vezenja, dajala nasvete in tako nadgradila moje znanje. Da vezenje nima samo funkcije okraševanja, ampak tudi globlji simbolični pomen, sem spoznala, ko smo dekleta tik pred birmo v farovžu v Kamnjah vezle oltarni prt. Z njim je bila okrašena cerkev na naš birmanski dan. Še danes, ko grem k maši v Kamnje in zagledam prt z rdečimi plameni, ki se skrivajo v besedi aleluja, se mi prebudijo lepi spomini na tisti čas. Poleg tega pa sem ponosna, da je tam delček mojega dela, časa in veselja. Z nitkami se je moje življenje prepletalo tudi, ko sem odrasla. Zaposlila sem se namreč v Tekstini in bila vseskozi obkrožena z blagom, prejo, vzorci. Takrat sem vezenje malce zapostavila in začela šivati - največ za svoji hčerki. Sešila sem jima različne pustne kostume, oblekice

za punčke, pa tudi hlače, krilca in bluzice, za katere sta sami izbirali kroje. Punci sta rasli, šivala sem vedno manj. Nato sem nekega dne iz omare potegnila nedokončan vezen prt in tako se je v meni ponovno prebudilo veselje do vezenja.

Ravno v tistem času so ob Tednu vseživljenjskega učenja v sodelovanju z Ljudsko univerzo Ajdovščina in Krajevno skupnostjo v Lokavcu ustanovili študijski krožek Obudimo kulturno življenje na vasi. Tako se je pred desetimi leti začela zgodba, ki jo še danes ustvarjamo ženske z ljubeznijo do ročnih del. Naša tedenska druženja so sestavljena iz kvačkanja, vezenja, klekljanja, ustvarjanja rožic iz krep papirja, izmenjave vzorčkov, revij, izkušenj, receptov, praznovanja rojstnih dni ter pogovorov o lepih in manj lepih stvareh.

Organizirale smo si tudi že nekaj izletov, se udeležile razstav ročnih del v bližnji okolici, na Vranskem in v Italiji, nikoli pa se ob koncu sezone ne pozabimo nagraditi z večerjo.

Zelo smo ponosne tudi na našo vsakoletno razstavo, ko pokažemo vse izdelke, ki jih z veseljem in ljubeznijo ustvarimo med druženjem.

Mojca Pergar ob ogledu razstave na Vranskem

Razstavo v Lokavcu si je ogledala tudi ministrica za Okolje in prostor Irena Majcen, skupaj z županom Tadejem Beočaninom, podžupanom Alojzom Klemenčičem in predsednikom sveta KS Lokavec Angelom Vidmarjem

Naša skupina je zelo raznolika, tako po poznavanju različnih ustvarjalnih tehnik in spretnosti, kot tudi po starosti. Vsaka zna nekaj, kar druge ne, in tako se učimo, se razvijamo in ustvarjamo nove izdelke. Tudi sama sem na začetku samo vezla, nakar me je s svojim občudovanja vrednim delom rišeljce vezenja pritegnila pokojna Zdenka Trošt. Z veseljem me je učila, dajala nasvete, pohvale in zato se je bom vedno spominjala z veliko mero hvaležnosti. Pred približno dvema letoma sem nitke in preje zamenjala za krep papir. Iz njega ustvarjam različne vrste rožic, šopkov in aranžmajev, ki jih večkrat podarim in radostno opazujem veselje na obrazu tistih, ki jih prejmejo.

Amedeja Kompara, Evelina Pergar, Mojca Pergar in Marjeta Lokar

Vedno, ko odprem omaro, v kateri so spravljene dokončane izdelke, me prevzame poseben občutek. Čeprav se ne morem natančno spomniti, kdaj sem določen prt izvezla, se mi pred njim pokažejo trenutki in dogodki časa, v katerem sem ga ustvarjala. V njih je skrito življenje z veselim, včasih pa tudi žalostnimi zgodbami. V njih so misli, smeh in solze. Solze žalosti in sreče. Naj bo slednjih pri ustvarjanju, pa tudi v življenju, več!

Mojca Pergar

Spomini...

»Daj, daj, še malo, to je prekratko, skvačkati moraš kar dolgo vrstico, da jo bom lahko napeljal okrog njive koruze, da mi ne bodo ptice zobale zrnja!« To je prvi spomin majhne, še ne šestletne deklice, ki ji je kvačka delala preglavice, saj so bile zanke enkrat velike, drugič majhne, samo enakomerne ne, in glas starega očeta, ki ga je zabavalo opazovanje nespretnih deklice.

Naslednja slika je že v drugi vasi; poletje, hladna senca sosedove fige, pod njo pa »tjeta Lujza« s kvačko, malo naprej njena hči Marica s stojalom, na katerem je vpet gobelin. In deklica, ki si ogleduje delo spretnih rok. Zanima jo. Mar bi tudi sama poizkusila? Prvi sukanec za vezenje, tanka kvačka in mali prtiček, ki ga noče biti konca. Še danes vidim prelivajočo se rdečo barvo in veselje, ko je prtiček velik deset centimetrov.

Leta teko, dvanajstletnica pase krave in na sosednjem pašniku sosedja Marica veze prt v tehniki tkaničenja. To pritegne tudi najstnico, da začne z vezenjem... Pa spet leta prekinitev, šola, delo, poroka...

Malo več časa ob otrocih ponovno zbudi željo po različnih ročnih delih, kot narekuje moda: gobelini, pletenje, občasno kakšen majhen kvačkan prtiček. Ob spretnosti in pomoči tašče se preizkusi celo v klekljanju.

Zakaj se sprašujem. Zakaj je v človeku potreba po ustvarjanju? Ni dovolj samo enolično vsakdanje pomivanje, kuhanje, pranje, vrtnarjenje. Ne vem, če vsaka žena, a veliko nas je, ki želimo s svojo ustvarjalnostjo polepšati domove.

Otroci počasi rastejo, življenje nam nakloni nekoliko več časa in če ti je televizija premalo, vzameš v roke še nekaj drugega, kar ti napolni življenje in ti da notranje zadovoljstvo. Iz preprostih stvari te vleče v vedno nove in nove vzorce, zahtevnejše, da se počutiš zadovoljnega.

Članice so zatopljene v delo

Želja, da je vedno nekaj novega, drugačnega, ti ne pusti, da bi delal vedno enake stvari, marveč so zahtevnejše stvari spodbuda, da rasteš. Zato kape, šali, različno cvetje, bolj zahtevna tehnika brugijske čipke, pa tudi

odtis čipke v glino – vse to daje notranje zadovoljstvo in
poteši nemir, ne dopusti dolgočasja, pa tudi ne
zagrenjenosti ali depresije.
Hura še bomo kvačkali!

Ivica Batič

Ob odprtju razstave ročnih del leta 2015

Tečejo, tečejo nitke, nitke življenja in nitke blaga.

Deset let druženja in ustvarjanja ob sredah zvečer je za mano. Ta čas je minil tako hitro, da ne bi verjela, če ne bi videla izdelkov, ki so nastajali skozi ta čas.

Kvačkanja me je učila mama že v rosní mladosti in to še vedno rada delam. Kot dekle sem hodila na tečaj šivanja. Pridobljeno znanje sem dobro izkoristila. Z velikim veseljem sem si zašila marsikatero krilce, bluzo, saj v takratni dobi še ni bilo take ponudbe oblačil, kot je sedaj. Navdušeno sem krojila in šivala in komaj čakala, da si pomerim in vidim rezultat mojega dela.

Ob pričakovanju in rojstvu svojih otrok sem ponovno prijela za kvačko in izdelovala odejice, copatke, kapice... Tudi znanje šivanja mi je prav prišlo pri izdelavi oblekic .

Časa pa je vedno manj, saj imam že vnuka, ki potrebuje veliko pozornosti. Tudi zanj z veseljem izdelam, kar potrebuje; sebi pa v veselje in »za dušo«.

Strokovna ekskurzija na sejem v Vincenzo

Amedeja Kompara

"Naposled je delo ☐e najbolj☐e sredstvo, da si polepšamo življenje"

Na večere ročnih del prihajam od začetka, ko so se v Lokavcu pričeli študijski krožki LU Ajdovščina. V okviru teh krožkov so se ročna dela obdržala in že deset let združujejo skupino, ki pridno ustvarja ob sredah zvečer. Že v osnovni šoli smo se učili nekaterih osnov vezenja in kvačkanja. Znanje sem dopolnila še z uricami učenja pri teti Slavici.

Ob sredah zvečer

Dokončno pa sem ga prejela od prave mojstrice gospe Vere Soban, ki je bila med prvimi v skupini. Prihajala je na večere kvačkanja in me veliko naučila. Gospa Vera je zelo natančna in njeno delo je lepo in kvalitetno.

Obisk razstave na Vranskem

Sedaj svoje znanje nadgrajujem z izkušnjami, ki sem jih pridobila v vseh teh letih. Rada se učim novih vzorcev, zato si tudi izposodim revije, ki to objavljajo. Druženje in delo v skupini mi veliko pomenita.

Skupnih delavnic, izletov in razstav se rada udeležim, saj mi to obogati vsakdan. Kljub dandanašnji naglici in pomanjkanju časa se veselim naših skupnih srečanj v sredah zvečer.

Sonja Batagelj

»Tako nežna je čipka in tako trdno drži skupaj.

Je kot mama, je kot nona.

Vetna v spominu.

Vedno bolj trdne so te niti iz roda v rod. Pri isti mizi.»

Nitke življenja in nitke zlata.

S temi besedami začnjam svojo zgodbo o nitkah z iglo, kvačko in kleklji. V tretjem razredu v Lokavcu smo imeli enkrat tedensko urico ročnih del. Posvetila sem se vezenju. Mama mi je na kos blaga prerisala čudovito vrtnico. Dela sem se lotila ob pomoči mame in učiteljice. Ko je bila vrtnica končno izdelana, sem bila neizmerno vesela. Potem pa je bilo vezenje le občasno, največ v počitnicah.

Vedno bolj sem si želela ustvarjati s kvačko. Željo sem zaupala mami, ona pa je vprašala našo sosedo Marico, Valičevo po domače, če bi me bila pripravljena naučiti kvačkanja. Marica mi je z veseljem pokazala najprej osnove, potem pa še veliko vzorcev. Kljub obilici svojega dela mi ni odrekla pomoči pri mojih nerodnostih s kvačko. V tistih časih ni bilo revij, da bi si z njimi pomagali pri novih vzorcih, imeli so vse v svojih glavah. Teti Marici sem neizmerno hvaležna za vse urice učenja kvačkanja.

Željo po ustvarjanju z nitko sem gojila še naprej, saj sem vso svojo delovno dobo preživela z nitko in ob nitkah.

Vsega po malo, a nastane veliko

Ob odhodu v pokoj se mi je uresničila še ena želja - in to je klekljanje. Enkrat tedensko sem se vozila v šolo klekljanja za odrasle v Idrijo. Z veliko mero vztrajnosti in dobre volje ob sedenju v družbi »matevža«, sem po štirih letih osvojila znanje klekljanja. Ob vztrajnem delu nastajajo čudoviti izdelki, ki so mi tudi v ponos.

Odprtje razstave leta 2012

Pred devetimi leti sem se pridružila skupini ročnih del v rojstnem Lokavcu. Družimo se ljubiteljice vezenja, pletenja, kvačkanja, klekljanja, ustvarjanja z glino in izdelave rožic iz krep papirja. V družbi si izmenjujemo mnenje, nasvete in spodbude. Sredini skupni večeri mi veliko pomenijo, saj si medsebojno bogatimo življenje. Želim si, da bi še dolgo ostalo tako. Krajevni skupnosti in svetu KS pa en velik HVALA, da nam nudijo prostor, v katerem nemoteno ustvarjamo in snujemo nove načrte. Želimo si tudi družbe mladih željnih ustvarjanja ročnih del, saj bi z njimi naše izročilo živelo še naprej.

Rožica Troha in Zdenka Trošt

***□Nitke spletene, zapletene, zamotane, vbodene,
Kot naša življenja, ki delajo različne vzorce.«***

Zgodnje otroštvo je mama Zdenka preživela v Monfalconu v Italiji. Sosesta šivilja je pri deklici Zdenki vzbudila občudovanje in verjetno tudi veselje do igle in ročnih spretnosti. Ko se je vrnila v Lokavec, jo je za vezenje navdušila starejša sestrična Anica Česnik Gorjup in jo naučila prvih vbodov in vzorcev.

Mama Zdenka se je s petnajstimi leti zaposlila kot tkalka v Tekstilni industriji v Ajdovščini. Kot vsa dekleta v tistem času si je tudi Zdenka pripravila balo in jo skrbno izvezla. Velik prt je izdelala iz vreč za sladkor, ki so bile takrat na

razpolago, saj ni bilo vedno denarja za drago blago. Rada je pomagala svakinji šivilji Idi Lokar, ko je imela pred prazniki veliko naročil, da je bilo vse pravočasno zašito.

Življenje pa gre svojo pot in ob družini, otrocih, službi in bolni mami so ročna dela za dalj časa obležala v skrinjici. Ob odhodu v pokoj se je njena želja uresničila. Z veliko vnemo je spet poprijela za iglo in sukanec. Za nas otroke in vnuke je izvezla komplet rjuh. Ob rojstvu vsakega dojenčka v družini smo dobili spletene copatke. Vse sorodnike je obdarila s svojimi prti, prtički, voščilnicami, ob rojstvu novega člana pa je izdelala čestitko prav za ta namen.

Mama je posebno skrb posvetila izbiri sukancev, da je bilo vse barvno usklajeno. Vedno je poudarila: » Ne sme biti ne kričeče in ne blede.«

Zdenka Trošt

Zadnja leta se je pridružila skupini ročnih del v krajevni skupnosti Lokavec. Z veseljem je ob sredah odhajala od doma in se vračala še z večjo zagnanostjo za delo.

Ustvarjala je svoje posebne šive, učila in svetovala vsem v skupini in se z njimi nasmejala.

Nenadna smrt je mami preprečila dokončati prtiček, a nam vsem je ostalo veliko nepozabnih spominov nanjo.

Razstava posvečena Zdenki Trošt leta 2016

Na njen osemdeseti rojstni dan je bila v dvorani postavljena razstava njenih del. Tako smo skupaj z vsemi, ki se zbirajo pri ročnih delih v Lokavcu, počastili njen spomin, občudovali delo njenih zlatih rok in bili ponosni, da smo njeni.

Mama, počivaj v miru, tvoj angelček pa naj bo deležen
tvoje neizmerne ustvarjalnosti.

Igor Trošt

Ročna dela ali dela za dušo

Vintage izdelki, ki povezujejo preteklost s sedanjostjo ali le izdelki z dušo, saj je v vsakem delu tistega, ki ga izdelava. Te sledi so kot nevidne niti, ki povezujejo rodove med seboj.

Znanje se prenaša tudi nenačrtno, tako kot se prikradejo spomini na nono, ki na sončnem delu vhodnih vrat kleklja. Hkrati se zaveš, da ti tega znanja ni mogla predati, ker je prehitro odšla. Pustila je le svoje delo, lepo in nežno kot sanje. Spomini na osnovno šolo, ko sem prvič vzela pletilke v roke in so pentlje nagajivo lezle z njih. S kvačko sem se bolj spoprijateljila. Spominjam se prvega izdelka - brezrokavnika. To je bilo v drugem razredu osnovne šole, v tretjem nam je učiteljica predstavila različne vbode pri vezenju. Takrat me to ni veselilo. Bili so drugi časi, a kar se naučiš, tega ne pozabiš.

Razstava leta 2014

Življenje vedno ponudi priložnost, da znanje uporabiš, ga deliš z drugimi in drugi so ga pripravljene deliti s tabo. Takega spontanega učenja sem bila deležna na svojem novem domu in v skupini pri ročnih delih. Skupini sem se pridružila na povabilo gospe Mojce: »Pridi tudi ti, pridi z Marijo,«

Peka peciva

Moja tašča Marija je tja rada zahajala. Ti sredini večeri so postali čas druženja, dela, izmenjave vzorcev, učenja in predstavitve novih izdelkov, pa kuharskih receptov, ter vsega kar je katero udeleženko zanimalo. Marija je vedno rada imela kaj pripravljeno, da lahko zvečer primeš v roke, kot je rekla. V zadnjem času jo je najbolj veselila izdelava rož iz krep papirja. Nič je ni ustavilo, da ne bi izdelala rože, v katero se je zagledala. Po večernih poizkusih sem zjutraj zagledala izdelan cvet.

Marija Lokar

Ob vsem delu na kmetiji je našla čas za šivanje. Tega se je sama priučila, pa kvačkanja prtičkov, bonbonijer za posebne priložnosti, vezenja rjuh za vnuke, da bodo imeli spomin nanjo, kot je rekla. Vedno je našla čas, da je izdelala, kar smo jo prosili. Bila je vsestranska, veliko stvari jo je zanimalo. Če dobro pomislim, nikoli ni rekla tega ne znam, ampak malo je pomislila in rekla: »Bomo poizkusili.«

Bila je del generacije, ki je veliko znala. Njihova šola je bila predvsem življenje samo. Učili so se drug od drugega in to cenili. Zato so z veliko ljubeznijo in spoštovanjem z vezenim prtom pokrili praznično mizo ali z vezeno rjuho pogrnili posteljo. Včasih je težko razumeti, kdaj so našli čas za vse to delo. Kaj pa mi?

Sama si ga vzamem le malo. Vedno bolj pa čutim, da vse kar narediš, ostane in daje pomen življenju, povezuje in obuja spomine, daje občutek, da nekomu pripadaš, da so nekje tvoje korenine. Kot porumenele stare fotografije razveselijo srce, ko jih primeš v roko, ti pove tudi prt svojo zgodbo. Nekaj smo jih »napisale« skupaj ob sredinih večerih.

Večerih, ki pomenijo druženje ob delu, ki te zanima in veseli, ko veš, da boš lepo sprejet, da boš na svoja vprašanja našel odgovore ali pa se le preprosto lepo imel. Lepo je naslednjem rodovom pustiti nekaj pristnega, nekaj našega domačega. Kot rečejo za nevesto: »Imeti mora nekaj novega, nekaj starega, nekaj izposojenega.« Upam, da so naši izdelki dobra povezovalna pot med starim in bodočim.

V imenu dveh generacij nevest z domačije pri Marijnih

Ingrid Lokar

»Priateljstvo, veselje in delo tke najlepšo čipko življenja.«

V skupino ročnih del prihajam vse od začetka. Tu si s članicami skupine izmenjam vzorce, naučim kaj novega, velikokrat pa sta mi že samo druženje in klepet prava sprostitev po napornem dnevu.

Lidija Kovač

Izdelovanje ročnih del me spominja na otroštvo, ko smo se v vročih poletnih dneh deklice družile na vasi in svoje punčke oblačile v različne oblekice, ki smo jih same sešile. Prve vbode šivanja in vezenja me je naučila mama Ana, ki je tudi sama rada šivala.

Bila je samouk, a je bila pri svojem delu zelo natančna. Veliko stvari nam je sama sešila ali popravila. V poletnem času sem velikokrat hodila na počitnice k botri Ani na Slap, ki je veliko vezla in kvačkala. Njene okrasne blazine so krasile marsikateri avto. S kvačkanjem je navdušila

tudi mene in z veseljem sem takrat izdelala svoje prve izdelke. Včasih sem veliko delala z belo prejico, zdaj pa rada posežem tudi po barvnih. S svojimi izdelki si rada polepšam dom, velikokrat pa jih tudi podarim.

Razstava ročnih del v dvorani Edmunda Čibeja leta 2014

Četudi mi ob delu, družini in skrbi za dom časa primanjkuje, še vedno rada kaj izvezem in skvačkam. Druženje v skupini mi je v veselje in upam, da bo temu še dolgo tako.

Lidija Kovač

V ospredju Marjeta Lokar in Lidija Kovač zatopljeni v delo

Nitke bele drse skozi prste in ričajo zgodbe

Rodila sem se v Lokavcu v veliki družini kot zadnji otrok. Moja mama Ida je bila zelo natančna in spretna pri ročnih delih in je vse hčere naučila ročnih del.

Tako sem se tudi jaz prvih vbodov s kvačko, vezenja in pletenja naučila od mame. Kasneje sem se šivanja naučila od starejše sestre in še danes rada zašijem kakšno oblačilo, ga prekrojim in popravim.

Šolo sem obiskovala v Lokavcu in Ajdovščini. Zaposlila sem se na Fructalu, kjer sem delala do pokojnine. V letih, ko sem bila še zaposlena je moda narekovala več pletenih oblačil, sem dala prednost pletenju. Pletla sem tudi za sorodnice in nečakinjo. Zaradi zahtevne službe, ki je potekala v treh izmenah, gradnje hiše in dela na vrtu, ki me še zdaj zelo veseli, mi je velikokrat zmanjkalo čas za ročna dela.

Pred desetimi leti se je v Lokavcu zbrala skupina žensk, ki so se navduševale nad ročnimi deli. Tudi jaz sem se

jim pridružila z velikim veseljem. Izmenjava idej, vzorcev, revij in prirejanje razstav me je še dodatno motiviralo za izdelavo kvačkanih izdelkov.

Na otvoritvi razstave leta 2012

V prijetni družbi je v teh desetih letih nastalo veliko izdelkov, ki jih rada razstavim. Doma pa nastaja še več izdelkov, ki so za okras in darila. Prepletanje pentelj doma ali v skupini je moj hobi in veselje. Svoje znanje rada prenašam na svoje nečakinje in mlajše sorodnice in skrbim, da se družinska tradicija prenaša na mlajši rod. Pri svojih izdelkih poskrbim za dovršeno celoto z vsemi detajli. Rada ustvarjam s tanjšim sukancem, večinoma bele barve. Uporabljam kvaliteten sukanec, zadnje čase pa tudi novejša materiale, kot so sukanci s svetlečimi nitkami, ki dajejo izdelku dodaten čar. Izdelek je v celoti narejen ročno, od kvačkanja do šivanja na blago. Rada izdelujem čipke, prtičke in manjše okrasne izdelke.

V mojih mislih in košari za kvačkanje je še veliko novih idej, ki jih bom izdelala in pokazala tudi vam na prihodnjih razstavah.

Marjeta Lokar

Spomini mladosti lepi, srečni...

Spomini mladosti: lepi, srečni, zlati in včasih tudi grdi. Začelo se je prvega oktobra 1935. leta v prvem razredu italijanske osnovne šole z učiteljico Anno Pedeci. Učila sem se pisanja, računanja in tudi ročnih del. Moje prvo ročno delo je bil majhen prtiček (štikan), ki ga imam še danes za spomin. Tega sem naredila v šoli. Mama je takoj zatem rekla, da me bo naučila kvačkati. Ker ni bilo sukanca, smo parali stare čipke.

Kvačko mi je dala mama. Ker je bil podaljšek zlomljen, mi jo je tata nasadil na star obrabljen peresnik, da sem jo lahko držala v roki. To kvačko imam še danes in mi je drag spomin.

S prvim verižnim vbodom so bili prsti trdi in počasni, vendar so se z vajo začeli upogibati in verižica se je daljšala. Nato so počasi nastajali nizki vbod, pol-vbodi in visoki vbod. Tako so nastajali vzorci. Vedno bolj sem se začela zanimati za kvačkanje, ker mi je vse lepo uspevalo. Mimo našega doma je hodila teta Leopolda Batagelj, stanovala je pri Kuših. Ko je videla da se učim kvačkati, mi je hitro priskočila na pomoč.

Bila je strožja učiteljica kot mama, saj je vse, kar sem naredila narobe, podrla in začeti sem morala znova. Nič mi ni žal, moje roke so naredile dosti vbodov z iglo, kvačko, pletilko,...tudi na

kolovrat sem dosti volne spredla. S predenjem volne sem med vojno preživljala družino. Mama je volno nosila v zamenjavo za živež: moko, mast, koruzo, sol, kavo,...kar je bilo za preživetje. Ni mi žal lepih pomirjajočih uric. Veliko lepih izdelkov so naredile moje roke od čipk, prtičkov, prtov, zaves, oblek, majic, bluzic, rokavic, nogavic,...

Veseli me, da je moja pravnukinja Tiara prijala za kvačko in zna narediti že verižico. Upam, da bo imela z ročnimi deli enako veselje kot jaz.

Vera Soban

***Ko zmanjka niti, se roke ustavijo, a za seboj pustijo
čudovita dela.***

Kot deklica sem začela z vezenjem malih prtičkov. Z odraščanjem pa je prišla na vrsto bala. Naša generacija deklet si je skrbno pripravila balo in jo kar se da lepo okrasila z vezenjem, čipko - kar smo takrat znale. Kasneje me je sestra Iva naučila kvačkanja, pletenja pa teta Marica. V spominu mi je ostala pletena jopica, ko sem ji naredila tako premajhen izrez, da glava ni šla skozenj. Na srečo mi je teta Marica to uspešno popravila.

Skupini ročnih del sem se pridružila pred štirimi leti. V tem času sem naredila kar nekaj izdelkov, na katere sem zelo ponosna. Svoja kvačkana dela največkrat podarim in tako znova hitim z izdelavo novih. Rada ustvarjam z barvnimi prejmi.

Z veseljem prihajam vsako sredo v skupino, kjer se dobro počutim, saj vsem nam ročna dela in ohranjanje kulturne dediščine veliko pomenijo.

Marta Černigoj

Vbod za vbodom, zankica za zankico, ☐e nekaj pridnih rok, ustvarja izdelke neprecenljive vrednosti, ki so za vekomaj družinski zaklad, ki gre iz roda v rod.

V mestih se svet vrti hitreje, mi je govorila babica. A danes bi ji lahko oporekala: živim na vasi, kjer čas beži in hiti kot povsod drugod. Hitrost je okužila vse, od hitre hrane do instant izdelkov, še ob srečanjih s prijatelji pogledujemo na uro na mobilnem telefonu in pogovor prevečkrat končamo z »Joj, mudi se mi, se slišimo drugič.« Da bi si vzeli čas za ročna dela zveni skoraj kot znanstvena fantastika.

Spomnim se svojih prvih okornih šivov, ko mi je mama kupila gobelin, na katerem je bila bela muca, in potrpežljivo nešteto krat razdirala in popravljala, kar se mi je zamotalo ter mi znova in znova razlagala, kako vbosti in izbrati pravo luknjico, da bo izdelek lep. Bila je mojstrica v izdelovanju gobelinov, vezenju in kvačkanju. Občudovala sem njene hitre, odločne in enakomerne gibe, s katerimi so izpod njenih rok nastajale umetnine. Ob tem smo prijetno klepetale in si pripovedovale vse mogoče zgodbe. Počasi so tudi moji gibi postajali vedno bolj odločni in enakomerni. V spominu mi je ostalo tudi nepopisno veselje, ko sem na steno svoje sobe obesila uokvirjen prvi gobelin. Sledili so še vezeni prtički, pleteni šali in kape. A sčasoma je to ostal le še spomin na srečne in spokojne trenutke iz otroštva.

V okviru Krajevne skupnosti Lokavec in v sodelovanju z Ljudsko univerzo Ajdovščina se je leta 2008 oblikoval študijski krožek Obudimo kulturno življenje na vasi in med številnimi kulturnimi prireditvami in delavnicami so zaživel tudi Večeri kvačkanja v Dvorani Edmunda Čibeja. Po mnogih letih so na dan privreli spomini na otroštvo in v meni se je prebudila želja po ročnem ustvarjanju, zato sem se z veseljem pridružila večernim uricam ročnih del.

Prva razstava

Ob kvačkanju, vezenju, klekljanju in seveda prijetnem klepetanju so izpod rok nekaj sokrajank nastajali čudoviti izdelki, ki so vsako leto ob razstavi v dvorani govorili o tem, da ročne spretnosti še kljubujejo času. Ko so roke zaposlene s preprostimi gibi oblikovanja zank ali šivov, se nemiren um lažje umiri. Prijeten in umirjen klepet prinese v prostor harmonijo in spokojnost. Tako se spominjam svojih večerov, ko sem kot članica ob sredah čakala, da se zvečeri in nas druženje zopet popelje v čase, ko so se ljudje še znali ustaviti drug ob drugem. Potrebne je precej poguma, da vztrajaš in s sodelovanjem prispevaš k nečemu lepemu; k srečanjem različnih generacij, znanj in zgodb. V knjigi mojega življenja so tako zapisani spomini, ki me bodo vedno popeljali v prijeten in vreden čas.

Ingrid Marc

Naši izdelki so niz vbodov in potrpežljivosti. Vbod za vbodom se prepleta nit in riše vzorce potrpežljivosti, ki krasijo naše domove.

Kot sedem, osemletna deklica sem bila med zimskimi počitnicami pri teti Olgi v Trstu. Teta mi je krajšala čas z različnimi dejavnostmi. Tako sem pri njej dobila prve učne ure kvačkanja. Ne spominjam se, kaj natančno sem izdelala, a kvačkanje mi je bilo všeč.

Minila so leta, kvačko sem malo opustila in v roke sem prijela iglo. Mama me je učila prvih vbodov vezenja. Kot cela takratna generacija sem tudi jaz svoje prve izdelke naredila na vrečah od sladkorja. Blago je bilo kvalitetno, a potrebno ga je bilo skrbno oprati in obeliti, da se je vezenje lahko pričelo.

Mama je bila prava mojstrica in je svoje znanje rada delila z dekleti od Komparov, ki so pripravljale svojo balo. Bila je skrbna in natančna in ni pustila malomarnih vbodov, ki bi kazili podobe na blagu.

Razstava leta 2015

Ko sva si z možem ustvarjala gnezdece, sem v svojem domu pogrešala malo domačnosti in tako sem zopet v roke prijela kvačko. Moje znanje je malo opešalo in na pomoč mi je priskočila teta Ana in hudomušno dejala: » Ja, ja gospa NUJA vsa nauči.«

Tretje življenjsko obdobje pa mi je namenilo tudi nekaj več časa zase. Tretje leto se družim z ženskami ob sredah in moje delo mi polepša in obogati dneve.

Anica Mikuž

Razstava leta 2017

Misli rišejo, roke spletejo...

Rodila sem se mami šivilji in očetu kovaču. Izgleda, da sem podedovala ustvarjalno žilico po starših, saj ni bilo dela, ki mu ne bi bila kos.

Radovedno sem opazovala mamo za šivalnim strojem in stikala za očetom v kovačiji. Tako sta nuja in moja iznajdljivost že v otroških letih prišli na dan. Za šolo sem si izdelala copate. Tudi drugi sošolci so bili brez njih in zato sem jih izdelala še zanje. Poseben projekt pa so bile moje prve sanke. Počakala sem, da očeta ni bilo doma in je bila kovačija prosta. Primerno akacijo sem razklala in jo nad ognjem ukrivila. Izrezala sem štiri letvice in jih pritrdila na ukrivljene sani. Vse skupaj sem povezala z letvicami na vrhnjem delu za sedež. Tako sem lahko tudi jaz uživala v zimskih radostih. Pred očetom sem sanke dolgo skrivala.

Zelo rada sem preživljala počitnice pri bratrančevi družini v Pivki. Tam sem se tudi naučila vezenja.

Kot mlada žena sem se preselila v Lokavec. Moja tašča je bila zelo pridna in tako sem svoje znanje nadgrajevala pri njej. Naučila sem se izdelave večina ročnih del. Tudi moj poklic cvetličarke je zahteval veliko ustvarjalnosti in iznajdljivosti.

Izdelava kobariških štrukljev

Z zaključkom delovne dobe sem se udeležila tečaja izdelave čipk. Tri leta že prihajam na večere ročnih del. Izmenjamo si marsikateri vzorec, nasvet in poklepetamo o aktualnih dogodkih. Ta druženja so mi v veliko veselje.

Joža Kompara

Pecivo na razstavi

»Nitka k nitki, dneve šteje, a življenje piše, riše naše ure.«

Rojena sem na Gori, natančneje na Predmeji. Skupnost je bila velika, saj so pod isto streho takrat živele tri družine. Dolg čas nam res ni bilo nikoli in dela tudi ni zmanjkalo. Življenje na Gori ni bilo lagodno. Črna zemlja je dajala skop izbor pridelkov, saj so bile zime predolge, njive iztrgane izpod kamenja pa prekratke. Živino smo pasli otroci do šagre, s katero je bilo konec poletja in pričetek pouka. Kamor si se namenil, je bilo daleč in peš. Kljub vsemu naštetemu lahko rečem, da sem imela lepo otroštvo.

Ne spominjam se, katero ročno delo sem najprej vzela v roke. Na Gori smo se vsa dekleta s čipkarstvom srečala že pri pouku v osnovni šoli na Predmeji, enkrat tedensko.

Z vezenjem sem si krajšala čas, ko sem pasla živino. Spominjam se stare mame, ki me je vedno svarila, naj pazim na iglo, da je ne bi živina pojedla. Dolgi zimski večeri pa so bili v znamenju klekljanja. Druženje med sosedami, klepet, skodelica čaja, domač piškot in to brez televizije. Izdelke, špice smo rekle, smo odnesli v Staro Gorico in jih prodali pri Kranerju. Deklice smo si za prislužene lire kupile kakšno novo oblačilo. Šivanja sem se naučila najprej od mame, ki je meni in moji starejši sestri zašila nova oblačila za vsak večji praznik. V svoji delovni dobi pa sem večino let sedela za šivalnim strojem, najprej v Alpini in nazadnje v IKI in šivala na normo.

Tudi za balo sem poskrbela, a je nisem sama izvezla. Takrat je na trg prišla industrijska čipka in tudi posteljnina je že bila lepo okrašena. Ker sem bila že zaposlena, sem si vse potrebno nakupila v blagovnici Nanos v Ajdovščini.

Nikoli nisem opustila ročnih del, saj je vedno treba kaj zašiti in popraviti. Čipka pa je balzam za dušo. Ob premetavanju klinčkov in spremljanju nitk, ki počasi napredujejo v izbran izdelek, se misli umirijo in zabrišejo vsakdanje tegobe tega sveta.

DPS Zarja je popestrila razstavo s pesmijo

Posebna ljubezen pa je zame fotografija. Svoj prvi fotoaparater Minolta sem kupila v rani mladosti, za eno od prvih mojih plač. V tretjem življenjskem obdobju pa sem uresničila tudi to željo in se pridružila ljubiteljskim fotografom pri Društvu upokojencev Ajdovščina.

Ročnim delom v Lokavcu sem se pridružila na povabilo Mojce Pergar in v letu 2012 že prvič razstavila svoje izdelke. Druženje v skupini je prijetno in domače in vredno vsake minute, ki jo utrgam temu prehitremu tempu današnjega časa. Naše razstave popestri tudi nastop DPS Zarje, s petjem in igro, katere članica sem tudi jaz.

O hujšanju, na otvoritvi razstave

Naj bo še veliko izdelkov, prijetnih klepetov in razstav lokavških žena.

Nevenka Vidmar

**ZA POMOČ PRI DELOVANJU SKUPINE ROČNIH DEL
LOKOVAŠIH ŽENA IN IZADAJE ZBORNIKA OB 10.
OBLETNICI DELOVANJA, SE ZAHVALJUJEMO**

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

